

CRNA GORA
VLADA CRNE GORE
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
UPRAVA POLICIJE
47 Broj: 011/19-17469
Podgorica, 03. 04. 2019.godine

NVO AKCIJA ZA LJUDSKA PRAVA
-Izvršna direktorica, G-đa Tea Gorjanc-Prelević-

PODGORICA

Uvažena,

Nezakonito ponašanje policijskih službenika uvijek je razlog za brigu. Posebno je zabrinjavajuće kada se nezakonito ponašanje ispoljava kao brutalnost ili prekoračenje upotrebe sredstava prinude.

Nažalost, takvih slučajeva je bilo u proteklim godinama i pojedini od njih su pomenuti i u Izvještaju Evropskog komiteta za sprečavanje mučenja i nečovječnog i ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja (CPT) o posjeti Crnoj Gori u periodu od 9. do 16. oktobra 2017. godine (u daljem tekstu: Izvještaj). Takođe, pojedini od njih su zabilježeni i video snimcima snimljenim od strane građana, što faktički predstavlja novinu u nadzoru policije i značajno povećava vidljivost rada policije.

Između ostalog, naprijed navedeno predstavlja pritisak, odnosno obavezu i podsticaj Upravi policije i meni lično u cilju sprečavanja i suzbijanja svih oblika nezakonitog ponašanja policijskih službenika, a prvenstveno onih koji se ispoljavaju kao brutalnost ili prekoračenje upotrebe sredstava prinude.

Međutim, efikasno sprečavanje i suzbijanje svih oblika brutalnosti ili prekoračenje upotrebe sredstava prinude moguće je jedino angažovanjem cjelokupnog institucionalnog aparata, tj. prvenstveno Odjeljenja za unutrašnju kontrolu policije Ministarstva unutrašnjih poslova, kao najvažnijeg mehanizma za unutrašnju odgovornost, zatim Zaštitnika ljudskih prava i sloboda, Savjeta za građansku kontrolu rada policije, Skupštinskog odbora za bezbjednost i odbranu i Etičkog odbora Uprave policije.

S tim u vezi, nesporno je da je institucionalni sistem za nadzor nad policijom značajno poboljšan proteklih godina, uključujući i poboljšanja u periodu kada sam prethodno bio direktor Uprave policije. Dalje, pored negativnih konstatacija iz Izveštaja koje opravdano pominjete, poboljšanja prakse su očigledna i nalazi delegacije CPT-a ukazuju na opšte poboljšanje u postupanju prema zadržanim licima. Takođe, u Izveštaju se navodi da je broj navoda o zlostavljanju od strane policijskih službenika dobijenih tokom posjete bio manji nego 2013. godine, što ukazuje na to da su crnogorski organi vlasti preduzeli mjere za smanjenje zlostavljanja od strane policijskih službenika.

U tom dijelu, i Savjet za građansku kontrolu policije je ocijenio da je CPT prepoznao značajan napredak Crne Gore, što je ohrabrujuće za sve državne i nezavisne strukture.

Ne možemo se složiti sa određenim konstatacijama iz Izveštaja, od kojih ste neke i Vi pomenuli, pa između ostalog i sa konstatacijom da postojanje zlostavljanja od strane policijskih službenika predstavlja prihvaćenu praksu.

Takođe, mogli bismo polemisati o tome šta se smatra “značajnim brojem navoda” o fizičkom zlostavljanju koje je delegacija CPT primila tokom posjete 2017. godine i da li se taj broj može smatrati značajnim ako se dovede u vezu sa brojem od skoro 1000 lica koja su lišena slobode i zadržana u prostorijama za zadržavanje tokom 2017. godine.

Međutim, kao što je već rečeno na početku, nesporno je postojanje slučajeva nezakonitog ponašanja koje se ispoljavalo kao brutalnost ili prekoračenje upotrebe sredstava prinude.

Nesporna je i potreba i obaveza postupanja u skladu sa preporukama navedenim u Izveštaju CPT-a. Svakako da ključne aktivnosti treba da sprovede naprijed pomenuta specijalizovana tijela za nadzor policije, ali i tužilaštva i sudovi.

Međutim, i mi unutar Uprave policije smo svjesni svojih obaveza i odgovornosti, te su shodno tome i planirane brojne aktivnosti od kojih ćemo, za potrebe ovog pisma, pomenuti pojedine.

Na prvom mjestu, kao starješina organa, izdao sam odgovarajuće naloge, odnosno instrukciju u odnosu na obavezu, način i rokove postupanja u skladu sa donesenim Planom implementacije svih preporuka iz Izvještaja koje su u nadležnosti Uprave policije, uključujući i praćenje sprovođenja pomenutih preporuka. Pomenutim nalogima, odnosno instrukcijom se i snažno ukazuje na temelje ostvarenja zabrane brutalnog i svakog drugog neljudskog i ponižavajućeg postupanja koji uključuju niz zabrana i obaveza koje se odnose na policijske službenike.

Razlog zašto smo čekali da se povodom Izvještaja obratimo javnosti, odnosno da odgovorimo na Vaše pismo je činjenica da su u tom periodu bile u toku aktivnosti na izradi novog akta o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Uprave policije. U međuvremenu je izrađen Predlog pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Uprave policije koji svojim pojedinim rješenjima, uključujući i sistematizaciju određenih radnih mjesta i opise poslova, stvara bolje organizacione preduslove za kvalitetnije rješavanje problema koji su predmet Izvještaja, odnosno Vašeg pisma.

Nakon utvrđivanja ovog akta od strane Vlade Crne Gore, njegovom implementacijom biće stvoreni preduslovi i za obraćanje javnosti.

Na primjer, pored već izvršenih, stvoriće se preduslovi za nastavak procesa kadrovskih promjena. Reorganizacija Uprave policije će uključiti i veću decentralizaciju operativnog odlučivanja, što će uključiti i prenos ovlašćenja, ali i odgovornosti na policijske organe na regionalnom i opštinskom nivou.

Međunarodni standardi ljudskih prava za policijsko postupanje biće predmet posebne pažnje, te će se u okviru Odjeljenja za analitiku i unapređenje rada policije sistematizovati posebno radno mjesto i obavljati poslovi unapređenja zaštite ljudskih prava u policijskom postupanju, uključujući i praćenje sprovođenja preporuka CPT-a, kao i saradnje sa nevladinim organizacijama koje realizuju projekte sistemskog unapređenja ljudskih prava u Crnoj Gori.

U skladu sa usvojenim predlogom Savjeta za građansku kontrolu policije u odnosu na imenovanje Starješine za komunikaciju i saradnju Uprave policije sa građanskim nadzorom policije, rukovodilac Odjeljenja za analitiku i unpređenje rada policije, tj. pomenuto Odjeljenje će uredno i ažurno voditi računa o komunikaciji sa Savjetom radi poboljšanja sadržajnog kvaliteta odgovora prema Savjetu, blagovremenosti u odgovorima, kao i radi unapređenja primjena tekovina Savjeta i vođenja kontinuiranog dijaloga o razvoju policijske organizacije.

U istom kontekstu, biće formiran novi, poseban Sektor specijalne policije, u okviru koga će biti Protivteroristička jedinica, Posebna jedinica policije i Jedinica za podršku i logistiku. Shodno navodima u Vašem pismu koristim priliku da Vas obavjestim da će ubuduće, u svim aktivnostima u kojima budu učestvovali službenici novog Sektora specijalne policije, na njihovim uniformama biti istaknute slovno numeričke oznake koje će omogućiti njihovu identifikaciju. U narednom periodu, u saradnji sa MUP-om i Savjetom za građansku kontrolu rada policije, biće nastavljene aktivnosti daljeg unapređenja, tj. iniciranja izmjena i dopuna zakona i podzakonskih akata u cilju propisivanja rješenja koja će, u zakonom opravdanim slučajevima, garantovati identifikaciju službenika koji zadatke izvršavaju prikrivenog lica.

Implementacijom novog Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Uprave policije, za potrebe službenika Sektora specijalne policije, a implementacijom novog Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji MUP-a, za potrebe svih ostalih policijskih službenika, stvoriće se i preduslovi za angažovanje u većem obimu nego do sada psihologa i psihijataru u pružanju stručne pomoći policijskim službenicima, posebno nakon izlaganja izuzetno stresnim situacijama. Za očekivati je da će se na ovaj način smanjiti rizik od destruktivnog, ali i autodestruktivnog ponašanja pripadnika policije.

Naravno, i u budućnosti će biti nastavljeno sprovođenje odgovarajućih obuka i promovisanje Kodeksa policijske etike u cilju podizanja svijesti policijskih službenika o važnosti poštovanja etičkih načela i jačanja etičkog i moralnog ponašanja u praksi. Važno je sprovođenje i drugih aktivnosti usmjerenih ka sprečavanju nezakonitosti u radu, prvenstveno kroz jačanje profesionalnog integriteta, ali i ka suzbijanju policijskih nezakonitosti, razvijanjem kapaciteta za njihovo otkrivanje, rasvjetljavanje i dokazivanje.

Na kraju, uz poziv na saradnju na projektima sistemskog unapređenja ljudskih prava u Crnoj Gori, naglašavam da je jedan od glavnih ciljeva Uprave policije zaštita i poštovanje ljudskih prava, uključujući i odlučnu zaštitu lične sigurnosti policijskih službenika prilikom obavljanja poslova i zadataka i njihovih prava.

Svakako da ne smijemo zaboraviti i brojne opasnosti kojima se izlažu policijski službenici kako bi građanima pomogli. S druge strane, policijski službenici ne smiju zaboraviti da se poštovanje i povjerenje građana može steći i održati samo zakonitim i odgovornim radom.

S poštovanjem,

DIREKTOR

dr. Veselin Veljović